

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.ਸਾਹਮਣੇ

ਮੈਨਜ਼ਮੈਂਟ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦੇਹ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 144/1965

12 ਜੁਲਾਈ 1966

ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ (1947 ਦਾ XIV)-ਧਾਰਾ 10- ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ- ਕੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ- ਕੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ।

ਵਾਚਿਆ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਿਰਫ ਉਦਯੋਗਿਕ ਝਗੜੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

667

ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਦਿ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਵਾਚਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਐਕਟ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ

ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਿਰਫ਼ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹੀ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(k) ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਦੁਆਰਾ 1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 98 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 19 ਫਰਵਰੀ 1965 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਐੱਮ.ਐੱਲ. ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਐੱਲ.ਸਰਮਾ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਮਿੱਤਲ, ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.- ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। .

21 ਅਗਸਤ, 1962 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"(1) ਕੀ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਸਕੇਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ? ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗ੍ਰੇਡ ਕੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਵੇਰਵੇ?

(2) ਕੀ ਕਾਮੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਜਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਅਚਨਚੇਤ ਛੁੱਟੀ, ਬਿਮਾਰੀ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ?

(3) ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ?

(4) ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ?

(5) ਕੀ ਕਾਮੇ 1960-61 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬੇਨਸ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੇਨਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੀ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ?

(6) ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ?"

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ 11 ਦਸੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਯੂਨੀਅਨ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ 105 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਕਸ਼ਯਪ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ 100 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 42 ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸਮਝਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ-

"(1) ਕੀ ਹਵਾਲਾ ਅਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ?

669

ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਦਿ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

(2) ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?"

ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ:-

" * * *

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਟਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਖੁਦ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਚਾਰਟਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੰਗਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਕਿ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। . ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਚਰਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਾਰਟਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕਤਰਫਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮੰਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚਕਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

670

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 1

ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਰਜਿਸਟਰਡ, ਕਰਨਾਲ ਦੁਆਰਾ, ਸ੍ਰੀ ਐਲ.ਆਰ. ਕਸ਼ਯਪ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:-

* * * *

ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ।"

ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਹੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਵਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਿਰਫ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ

671

ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਦਿ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(k) ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ 'ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ-

"ਉਦਯੋਗਿਕ ਝਗੜੇ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ; ਕਿਰਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਅੰਤਰ ਹੈ।

31 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਐਕਟ ਹੈ। ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਿਰਫ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹੀ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(k) ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ

ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਅਰਥਾਤ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਆਏ ਹਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਝੂਠੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਸਬੂਤ

672

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 1

ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਕ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਧਾਰ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਸੀ, ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਝਗੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਝਗੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਜਰਨਲਿਸਟਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ' ਦ ਹਿੰਦੂ (1) ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਵਾਰਡ

ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਬੰਬਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਬੰਬਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ,

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ. 318.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

#ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਦੁਆਰਾ: ਸਰਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ